ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **nezl. P. M.**, zast. zákonnou zástupkyní P. D., právně zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2020, č. j. OAM-823/ZA-P07-VL16-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2021, č. j. 2 Az 15/2020 - 20,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 12. 2021, č. j. 2 Az 15/2020 - 20, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 28. 1. 2020, č. j. OAM-823/ZA-P07-VL16-2019, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. V řízeních o kasační stížnosti a o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 28. 1. 2020, č. j. OAM-823/ZA-P07-VL16-2019, **je** žalovaný **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.200 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky JUDr. Ireny Strakové.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1]Žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 1. 2020, č. j. OAM-823/ZA-P07-VL16-2019, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2]Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 7. 12. 2021, č. j. 2 Az 15/2020 - 20, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl.

[3]V odůvodnění rozsudku městský soud nejprve zrekapituloval skutkový stav věci i zásadní závěry žalovaného. Dále ve vztahu k námitce žalobce, podle níž mu měl být udělen alespoň humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, konstatoval, že žalovaný řádně zjistil a následně posoudil jeho rodinnou, sociální a ekonomickou situaci, přičemž přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu, avšak neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné. Žalovaný popsaným posouzením neporušil zásadu zákazu libovůle, ostatně žalobce v této souvislosti uvedl pouze zcela obecné námitky. Rozhodnutí jeho matky žít na území České republiky a skutečnost, že ve vlasti nemá příznivé rodinné a finanční zázemí, přitom za důvody hodné zvláštního zřetele považovat nelze.

[4]Co se týče rozhodnutí vydaných ve věci žádosti matky žalobce o mezinárodní ochranu i souvisejících rozsudků správních soudů městský soud uvedl, že nejsou předmětem soudního přezkumu v posuzované věci, a proto se k nim nemohl jakkoli vyjádřit.

[5]Ve vztahu k námitce žalobce ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci městský soud konstatoval, že si žalovaný opatřil dostatek relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí a přihlížel ke všemu, co v řízení vyšlo najevo. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je nadto zřejmé, z jakých důvodů žádosti žalobce o mezinárodní ochranu nevyhověl. Žalobce ostatně nijak nekonkretizoval, která skutková zjištění žalovaný nezohlednil, které podklady zásadní pro jeho rozhodnutí si neopatřil, jaké důkazy neprovedl a konečně které další skutečnosti při rozhodování věci opomněl. Odkázal-li žalobce zcela obecně na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a čl. 6 Listiny základních práv a svobod, nijak nepopsal, v čem konkrétně porušení zmíněných ustanovení žalovaným spočívalo.

[6]Městský soud uzavřel, že žalovaný správně žalobci neudělil mezinárodní ochranu, neboť v posuzovaném případě vycházel z řádně zjištěného skutkového stavu věci a své závěry přesvědčivě odůvodnil. Postavení dítěte jako žadatele o mezinárodní ochranu se ve většině případů odvíjí od postavení jeho rodiče rovněž žádajícího o mezinárodní ochranu. Pokud tak nebyla ani tomuto rodiči mezinárodní ochrana udělena, je obdobné rozhodnutí namístě i v případě žádosti jeho dítěte, přičemž v této souvislosti městský soud odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2011, č. j. 2 Azs 25/2011 - 239.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7]Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, v níž označil důvody uvedené v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8]V kasační stížnosti stěžovatel nejprve konstatoval, že jeho kasační stížnost je přijatelná z důvodu přesahu jeho vlastních zájmů. Dále namítl, že je nezletilým dítětem matky, rovněž žadatelky o mezinárodní ochranu, která při pohovoru k jeho žádosti o mezinárodní ochranu opětovně poukázala na přetrvávající zájem ze strany SBU o její osobu, který odůvodnila opakovaným zasíláním předvolání na adresu jejího posledního pobytu na Ukrajině.

[9]Stěžovatel dále nesouhlasil se závěrem městského soudu, že na posuzovaný případ nemůže mít žádný vliv případ jeho matky i související rozhodnutí v dané věci. Navíc městský soud následně v bodě 16 odůvodnění napadeného rozsudku konstatoval, že

postavení dítěte žadatele o mezinárodní ochranu se odvíjí od postavení jeho rodiče. V této souvislosti stěžovatel poukázal na skutečnost, že Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019 - 41, zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 3. 2019, č. j. 4 Az 42/2018 - 40, a zároveň rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 27. 6. 2018, č. j. OAM-4/ZA-ZA11-VL16-2018, kterými nebylo žádosti matky o mezinárodní ochranu vyhověno, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodnutím ze dne 26. 9. 2021 pak žalovaný opětovně žádosti stěžovatelovy matky nevyhověl, přičemž v současné době probíhá u městského soudu řízení o její žalobě proti tomuto rozhodnutí. V této souvislosti stěžovatel namítl, že městský soud v posuzovaném případě pouze převzal argumentaci žalovaného použitou v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, aniž by se jakkoli zabýval skutečnými důvody žádosti matky o mezinárodní ochranu, které jsou úzce propojené s nyní posuzovaným případem.

[10] Stěžovatel dále namítl, že žalovaný ani městský soud nevzali při jejich rozhodování do úvahy mezinárodní závazek *non-refoulement*, který se uplatní i v případě cizinců, kteří nepožádali o mezinárodní ochranu, avšak ve vlasti by jim hrozila vážná újma, přičemž v této souvislosti odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu.

[11] Námitky uplatněné v žalobě podle stěžovatele současně nebyly pouze obecného rázu. Pochybení městského soudu spatřuje zejména v neodůvodněném převzetí argumentace žalovaného. Ve vztahu k otázce narození stěžovatele až v průběhu řízení o kasační stížnosti ve věci žádosti jeho matky o mezinárodní ochranu pak Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku konstatoval, že uvedená okolnost jako tzv. skutkové novum má být nově posouzena žalovaným v dalším řízení o její žádosti. Žalovaný však v rozporu s uvedeným tuto skutečnost posoudil jako zjevnou snahu matky stěžovatele zlegalizovat si na území České republiky pobyt.

[12] Stěžovatel následně citoval § 2 odst. 7 zákona o azylu a doplnil, že je povinností členských států Evropské unie zajistit z příslušných zdrojů přesné a aktuální informace o zemích původu pro otázky azylu. Popsal, jakým způsobem je posuzován strach z pronásledování, kterými kritérii se řídí a jakou má povahu, případně jaké standardy je potřeba při jeho posuzování zohlednit, přičemž v této souvislosti odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Definoval rovněž pronásledování zakotvené v § 2 odst. 4 zákona o azylu i jeho podrobnější vymezení ve směrnici Rady 2004/83/ES ze dne 29. 4. 2004, o minimálních požadavcích na kritéria a statut státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti jako uprchlíků nebo jako osob, které z jiných důvodů potřebují mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Podle stěžovatele přitom popsaná kritéria ve vztahu k relevantním skutečnostem zjištěným v posuzovaném případě nebyla řádně vyhodnocena.

[13] Žádost o mezinárodní ochranu přitom v posuzovaném případě měl městský soud podle stěžovatele považovat za důvodnou, jelikož přímo souvisí s důvody žádosti o mezinárodní ochranu jeho matky, což násobí celkové obavy obou členů rodiny z pronásledování a hrozící vážné újmy ve vlasti. V této souvislosti stěžovatel odkázal na závěry zprávy Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ve vztahu k případnému využití vnitřní ochrany, a to konkrétně k možnostem obživy, bydlení a překážek integrace cizinců, které stěžovatel dal do souvislosti s jeho obavami v případě nuceného návratu do

vlasti společně s matkou. Závěrem odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018 - 46, č. 4029/2020 Sb. NSS, k posuzování reálné využitelnosti vnitrostátní ochrany, resp. vnitřního přesídlení.

[14] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že argumentace stěžovatele nijak nedokládá nezákonnost či nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu. V posuzovaném případě dostatečně zjistil skutkový stav věci, shromáždil dostatek relevantních podkladů a adekvátně reagoval na důvody žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu, přičemž své rozhodnutí řádně odůvodnil. Stejně tak učinil následně i městský soud v odůvodnění rozsudku. Nezákonnost či nepřezkoumatelnost pak nelze konstruovat pouze na základě nesouhlasu stěžovatele s tímto rozhodnutím. Žalovaný zdůraznil, že humanitární azyl je výjimečnou a nenárokovou formou mezinárodní ochrany, přičemž v posuzovaném případě žádné důvody zvláštního zřetele hodné neshledal. V kasační stížnosti stěžovatel odkázal pouze na judikaturu Nejvyššího správního soudu ve vztahu k využitelnosti vnitřního přesídlení, která nijak nekoresponduje s jeho námitkami či závěry žalovaného a městského soudu. Žalovaný zdůraznil, že v posuzovaném případě rozhodoval s ohledem na nejlepší zájem dítěte i soukromou a rodinnou situaci stěžovatele. V dalším proto odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Rozsudek městského soudu pak je v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními a je řádně odůvodněn. Kasační stížnost stěžovatele tak podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a jeho námitky jsou nedůvodné.

[16] S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost, případně její zamítnutí.

III. Posouzení kasační stížnosti

[17] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele," který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;

- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[18] Nejvyšší správní soud shledal, že se městský soud dopustil zásadního pochybení, které mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, pokud pro vady řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu nezrušil napadené rozhodnutí žalovaného již v žalobním řízení, čímž založil důvod přijatelnosti kasační stížnosti. K obdobnému závěru ostatně dospěl Nejvyšší správní soud již ve věci týkající se žádosti matky stěžovatele o mezinárodní ochranu, jak bude blíže popsáno níže.

[19] Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatel kasační stížností rozsudek městského soudu napadá z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené *nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*, dále z důvodu uvedeného v písmenu b) téhož ustanovení, podle něhož kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené *vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost,* a konečně z důvodu uvedeného v písmena d) téhož ustanovení, podle něhož lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené *nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[20] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, jejíž důvodnost by sama o sobě postačila k jeho zrušení. Již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud akcentoval, že *„není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.“* V obdobném duchu se nese i navazující judikatura, která zásadně pohlíží na nevypořádání žalobních námitek jako na důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu (srov. kupříkladu rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007 - 78, či ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009 -

69). Bohatá rozhodovací činnost se váže též k otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu jeho nesrozumitelnosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007 - 107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75, či ze dne 22. 9. 2010, č. j. 3 Ads 80/2009 - 132).

[21] V posuzované věci Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným neshledal. Z jeho odůvodnění je totiž zřejmé, jakými úvahami se při rozhodování věci městský soud řídil a k jakým závěrům po posouzení všech relevantních skutečností případu dospěl. Městský soud současně řádně vypořádal všechny žalobní body, jež byly ostatně formulovány značně obecně, a se závěry vyslovenými v napadeném rozsudku následně stěžovatel v kasační stížnosti polemizuje.

[22] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[23] Podstatou sporné otázky posuzované v projednávaném případě je to, zdali měla být stěžovateli k jeho žádosti, odůvodněné zejména obavami jeho matky z pronásledování a hrozící vážné újmy, žalovaným udělena některá z forem mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud se případem matky stěžovatele zabýval v rozsudku ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019 - 41, kterým zrušil rozsudek městského soudu, jímž byla zamítnuta žaloba proti příslušnému rozhodnutí žalovaného, a zároveň i toto rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno žádosti stěžovatelovy matky o mezinárodní ochranu, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud proto v nyní posuzovaném případě ze závěrů formulovaných v odkázaném rozsudku z níže vymezených důvodů vycházel.

[24] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že důvody jeho žádosti o mezinárodní ochranu jsou přímo odvozeny od důvodů žádosti jeho matky o mezinárodní ochranu. Její žádosti přitom žalovaný rovněž nevyhověl, aniž by však řádně posoudil všechny relevantní skutkové okolnosti případu. Stěžovatelova matka totiž při pohovoru k žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu opětovně uvedla, že zájem ze strany příslušníků SBU o její osobu přetrvává, v důsledku čehož má obavy z hrozící vážné újmy v případě jejího nuceného návratu, což platí i pro stěžovatele, který by ji jako nezletilé dítě na Ukrajinu následoval. V posuzovaném případě tak podle stěžovatele žalovaný nijak neposoudil jeho odůvodněné obavy z vycestování na Ukrajinu v souvislosti s potížemi jeho matky.

[25] Otázkou vzájemné provázanosti žádostí rodinných příslušníků o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudku ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, č. 1943/2009 Sb. NSS, v němž konstatoval, že „*žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se rodiny jako celku. Postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se přitom ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany.*“ Proto lze souhlasit s žalovaným a městským soudem, že v případě stěžovatele, který se narodil na území České republiky a důvody své žádosti o mezinárodní ochranu odvozoval od důvodů jeho matky, jejíž žádosti o mezinárodní ochranu žalovaný nevyhověl, bylo na místě i v jeho případě legitimně očekávat zamítavé rozhodnutí žalovaného.

[26] Jak však Nejvyšší správní soud uvedl výše, rozsudkem ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019 - 41, zrušil rozsudek městského soudu i rozhodnutí žalovaného ve věci žádosti

matky stěžovatele o mezinárodní ochranu. V odůvodnění rozsudku přitom Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„z azylového příběhu stěžovatelky tak, jak ho popsala žalovanému, totiž zřetelně vyplynula otázka, zda stěžovatelka nemá ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu odůvodněný strach z pronásledování ze strany bezpečnostních složek země původu, konkrétně SBU a dále policie a prokuratury, z důvodu politických názorů spočívajících v sympatiích k bývalému režimu někdejšího prezidenta Janukovyče, příp. z „protiukrajinských“, resp. „proruských“ postojů, jejichž zastávání sice stěžovatelka odmítá, které jsou jí však dle její výpovědi na základě tvrzení třetích osob, příp. komunikace na sociálních sítích, uvedenými možnými původci pronásledování připisovány.“* Neztotožnil se přitom s žalovaným v tom, že výpověď žadatelky byla nevěrohodná, resp. žalovaný nijak na základě v judikatuře i kvalifikační směrnici stanovených identifikátorů pro posouzení věrohodnosti výpovědi cizince její tvrzení nevyhodnotil. Nadto podle pátého senátu výpověď matky stěžovatele odpovídala shromážděným podkladům o zemi jejího původu. V citovaném rozsudku dále pátý senát konstatoval, že žalovaný řádně neposoudil žadatelkou tvrzené zahájení jejího trestní stíhání i jeho dopady na prezentovaný azylový příběh. Žalovaný ani konkrétně nepopsal, jakými způsoby se mohla domáhat účinné ochrany vůči nátlaku ze strany tak mocné a vlivné státní struktury, jakou je ukrajinská tajná služba, případně zdali vůbec taková ochrana existuje.

[27] Na základě výše uvedeného tak pátý senát v citovaném rozsudku uzavřel, *„že žalovaný skutečně neshromáždil dostatečné informace o zemi původu k posouzení žádosti stěžovatelky zejména z hlediska možných důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, a ty, které shromáždil, z tohoto hlediska nedostatečně a nesprávně vyhodnotil, přičemž pro tyto důvodně vytýkané vady měl městský soud rozhodnutí žalovaného zrušit.“* Zároveň zdůraznil, že v případě opětovného zamítavého rozhodnutí žalovaného o žádosti matky stěžovatele o mezinárodní ochranu, *„byl by povinen se dále vypořádat s otázkou, zda stěžovatelce nehrozí v případě jejího návratu do země původu z důvodu nesplnění ‚slibu‘, který na ní dle její výpovědi vynutila SBU a jehož splnění se měla domáhat i vůči matce stěžovatelky, vážná újma dle § 14a odst. 1 a 2 písm. a) nebo b) zákona o azylu [čl. 15 písm. a) a b) kvalifikační směrnice], což žalovaný dosud rovněž dostatečným ani přezkoumatelným způsobem neučinil.“* Skutkovou novotou uplatněnou žadatelkou až v řízení o její kasační stížnosti spočívající v narození stěžovatele se již Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku nezabýval, přičemž k jejímu vyhodnocení zavázal žalovaného v novém řízení.

[28] V posuzovaném případě žalovaný plně vycházel z totožného skutkového stavu zjištěného již v řízení o žádosti stěžovatelovy matky o mezinárodní ochranu, přičemž dospěl k závěru, že vzhledem k propojení důvodů žádosti stěžovatele a jeho matky o mezinárodní ochranu neměl stěžovatel odůvodněné obavy z pronásledování, kterému nemohl být ani vzhledem k jeho nízkému věku a narození až na území České republiky v minulosti vystaven a nehrozila mu ani vážná újma v případě jeho vycestování na Ukrajinu. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí přitom žalovaný neprezentoval ani žádná další či nová relevantní skutková zjištění, k jejichž doplnění zavázal žalovaného již pátý senát Nejvyššího správního soudu ve výše citovaném rozsudku. Takto zjištěný skutkový stav ve věci žádosti stěžovatelovy matky však, jak již bylo výše popsáno, nebyl dostatečný. Jelikož tedy důvody žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu jako nezletilého dítěte jsou přímo odvozeny od důvodů žádosti jeho matky, nemohl takto zjištěný skutkový stav věci obstát ani v nyní projednávané věci.

[29] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 22. 8. 2012, č. j. 7 Azs 31/2012 - 35, v němž uvedl, že *„nezletilé děti sledují osud svých rodičů a pokud tedy rodičům reálně hrozí v zemi původu pronásledování, jsou v důsledku své osobní závislosti na nich ohroženy takovým pronásledováním (ať už přímo či nepřímo) také ony“* (obdobně viz dále usnesení ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 Azs 17/2011 - 80, nebo ze dne 25. 10. 2011, č. j. 9 Azs 17/2011 - 91). Nejvyšší správní soud rovněž závěrem zdůrazňuje, že již v citovaném rozsudku ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57, č. 1943/2009 Sb. NSS, zavázal správní orgány, aby *„po dobu, kdy nebude postaven najisto osud matky nezletilé, bude proto na příslušných správních orgánech, aby respektovaly články Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) a s ohledem na její nejlepší zájem pečlivě zvažovaly případné nucené vycestování nezletilé z území České republiky.“* Jinými slovy je vzhledem k postavení stěžovatele jako nezletilého dítěte nutné, aby žalovaný i v posuzovaném případě pečlivě vážil jeho nejlepší zájem.

[30] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud nevycházel při posuzování věci z přesvědčivě zjištěného skutkového stavu věci, resp. měl pro tuto důvodně vytýkanou vadu zrušit již napadené rozhodnutí žalovaného, čímž byl naplněn důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[31] Vzhledem k výše uvedenému se již Nejvyšší správní soud nezabýval dalšími námitkami stěžovatele týkajícími se nezákonného posouzení sporné právní otázky městským soudem podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Bude totiž úkolem žalovaného, aby v dalším řízení doplnil skutkový stav věci a své závěry založil na relevantních skutkových zjištěních vyplývajících ze shromážděného spisového materiálu a aktuálních zpráv o zemi původu. Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost uvádí, že bude zároveň na žalovaném, aby se po řádném doplnění skutkového stavu věci opětovně zabýval naplněním podmínek pro udělení mezinárodní ochrany rovněž ve vztahu ke kasační stížnosti odkazovanému mezinárodnímu závazku *non-refoulement*, k tvrzeným obavám z pronásledování a hrozící vážné újmy, jakož i k možnostem využití vnitřní ochrany či přesídlení.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] S ohledem na všechny tyto skutečnosti Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil. Jelikož již v řízení o žalobě byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného, městský soud by v novém žalobním řízení nemohl učinit nic jiného, než jej zrušit. Povaha věci tak umožňuje, aby Nejvyšší správní soud o žalobě sám rozhodl a podle § 110 odst. 2 písm. a), § 76 odst. 1 písm. b) a § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. současně se zrušením napadeného rozsudku zrušil pro vady řízení také rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaný v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. použitého přiměřeně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V dalším řízení tedy žalovaný doplní svá skutková zjištění ve shora naznačeném směru, aby mohl opětovně řádně posoudit žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu.

[33] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o dané věci rozhoduje, a proto musí rozhodnout i o náhradě nákladů celého soudního řízení. O náhradě nákladů řízení před městským soudem a řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud

tak, že stěžovatel má vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, neboť měl ve věci plný úspěch (§ 60 odst. 1 věta první za použití § 120 s. ř. s.).

[34] Důvodně vynaložené náklady žalobního řízení a řízení o kasační stížnosti tvoří odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování stěžovatele advokátem, která byla v žalobním řízení určena podle § 11 odst. 1 písm. a), d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif"), a to za dva úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby), tedy v celkové výši 6.200 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu 300 Kč za každý z uvedených dvou úkonů právní služby, což je celkem 600 Kč. Odměna za zastupování advokátem za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, a to za jeden úkon právní služby ve výši 3.100 Kč (sepsání kasační stížnosti). Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu 300 Kč za jeden úkon právní služby.

[35] Celkové důvodně vynaložené náklady soudního řízení stěžovatele činí 10.200 Kč. Proto Nejvyšší správní soud uložil procesně neúspěšnému žalovanému povinnost zaplatit tuto částku úspěšnému stěžovateli na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o žalobě, a to k rukám jeho zástupkyně. Ke splnění této povinnosti stanovil Nejvyšší správní soud přiměřenou lhůtu třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2022

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu